

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בגיאוגרפיה
של א"י

מועד קיץ תשע"ו 2016

סמל שאלון 057102 – נתי"ב

הפתרון נכתב על ידי

אמנון אפשטיין, אהוד אלדר וד"ר זיוה הוכמן

מצוות מורי רשת החינוך אנקורי

המורים שפתרו את הבחינה מחכים לכם פה

www.ankori.co.il/ask

שאלה מספר 1 – מיקום וטופוגרפיה

א. הולנד שוכנת במערב יבשת אירופה. ממזרחה גרמניה, מדרומה בלגיה וממערב לה הים הצפוני.

ב.

• הולנד מדינה מישורית ושטוחה. חלק גדול משטחה יובש וגובהו נמוך מגובה פני הים. חלקה הגבוה יותר מישורי ומגיע בשיאו, בנקודה הגבוהה לכ- 300 מטר.

• בהולנד מערכת נהרות מפותחת. נהרות הריין, הוואל, המאס והסכלדה זורמים ממזרח למערב, מאזור גרמניה הגבוה יותר אל עבר שפכם בים הצפוני. ההולנדים עושים בנהרות הנ"ל שימוש לחקלאות, דיג, שייט, בניית נמלים פנימיים ותיירות.

ג. שינוי בזרימת המים עלול להשפיע על הנהרות. הולנד, כאמור, מדינה נמוכה ומישורית ולכן עליית מפלס פני הים יגרום להצפת המדינה ויזרע הרס רב. גם הצפה של הנהרות כתוצאה משנה גשומה באירופה עלול להציף שטחים נרחבים בהולנד ולזרוע הרס אפיקי הזרימה עשויים להשתנות.

דרך אפשרית להתמודדות היא בנייה של מערכת סכרים ותעלות שתמנע הצפות ותגן על השטחים הנמוכים.

שאלה מספר 2 – אקלים

א. הולנד שוכנת בין קווי הרוחב 51-53 צפון וסוג האקלים השורר בה הוא אקלים ממוזג.

ב. מאפיין של טמפרטורה בהולנד:

- טמפ' נמוכה – 4 מעלות.

- טמפ' גבוהה – 18 מעלות.

- החודש החם בשנה – יולי – אוגוסט.

- החודש הקר בשנה – דצמבר-ינואר.

- משרע טמפרטורות – 14 מעלות.

מאפיין של משקעים בהולנד:

- משקעים בכל חודשי השנה

- החודש הגשום- יולי, 80 מ"מ משקעים.

- החודש השחון- אפריל, 40 מ"מ משקעים.

- כמות משקעים שנתית- 800 מ"מ משקעים.

- כמות חודשית ממוצעת- כ 67 מ"מ משקעים.

ג. זרם הים הזורם לחופי הולנד הוא זרם הגולף (הזרם הצפון אטלנטי).

זהו זרם ים חם אשר ממזג את אקלימה של הולנד, הופך אותה נוחה יותר לאדם ומשפיע גם על כלכלתה (נמל רוטרדם לא קופא עקב זרם חם זה). במידה ויחלש או יפסק זרם זה הטמפרטורות בהולנד ירדו (הזרם ממזג את האזור) וכמות המשקעים תרד גם היא.

שאלה מספר 3 – אנרגיה

א. מקור האנרגיה העיקרי שמשמש להפקת חשמל בהולנד הוא דלק מאובנים (נפט, פחם, גז).

הסיבות לכך הן זמינותו בהולנד ומחירו הנמוך. מעבר לכך, אנרגיות אחרות כמו שמש ומים אינן קיימות בהולנד.

ב. מקור אנרגיה מתחדש בו משתמשת הולנד להפקת אנרגיה הוא רוח. הולנד המישורית חשופה לרוחות חזקות המגיעות מהים הצפוני לכן יש למדינה זו פוטנציאל גדול באנרגיה זו.

ג.

1) שימוש בדלקים מאובנים תורם לאפקט החממה, שכבת גזים אשר מקיפים את כדור הארץ, מונעים יציאת קרני שמש ממנה וגורמים לעליית הטמפרטורה באטמוספירה. תופעה זו מובילה להפשרת הקרחונים בקטבים ולעליית מפלס מי הים.

2) הולנד מדינה מישורית ונמוכה, שטחים רבים בה יובשו מהים ועל כן נמוכים מגובה פני הים. הפשרת הקרחונים בקטבים מעלה את מפלס פני הים ומסכנת בהצפה מדינות נמוכות כמו הולנד, שתאלץ להגביה סכרים ולהתכונן לכך.

שאלה מס 4 – ערים

א. באזור המערבי מצויות ערים גדולות יותר מבאיזור המזרחי. כמו אמסטרדם, האג, ואוטרכט. צפיפות האוכלוסייה באזור המערבי גבוהה יותר.

ב. באזור רנדשטט נמצאת רוב אוכלוסיית המדינה בצפיפות גבוהה, בערים גדולות כמו באמסטרדם, מרוכזות רוב התעשייה, המסחר התחבורה, ואתרי התיירות. הביקוש

לשימושי קרקע אלו גדול מאד ולכן נוצר מאבק או תחרות על שימושי הקרקע עם החקלאים.

- ג. גורמי המיקום של נמל רוטרדם :
- אסטואר או חוף משפך המקלים על בניית נמל ומגנים על האניות.
 - אזור מישורי רחב המאפשר בניית מסופי מטען של מכולות ורציפים גדולים.
 - נהר הריין חוצה את גרמניה וממשיך להולנד דבר המרחיק את העורף הכלכלי של הנמל ומגדיל את כמות המטענים ליצוא.
 - קרבה גדולה לבריטניה, דבר המוזיל את עלות ההובלה.
 - זרם הגולף המונע קפיאה של המים ומאפשר פעילות כל השנה.

שאלה מס 5 – אוכלוסייה

- א. השינויים במבנה הגילאים :
- בשנת 2025 תחול ירידה בהיקף האוכלוסייה היצרנית וירידה באוכלוסייה התלויה.
 - עליה בולטת בתוחלת החיים, כאשר בולט הפער בין נשים בנות 80 לגברים בני אותו גיל.
- הגורמים האפשריים :
- ירידה בילודה משום שרמת החיים גבוהה במדינה, ורמת ההשכלה גבוהה מאד. עיקרון D.I.N.K
 - עלייה בתוחלת החיים משום איכות החיים הגבוהה בהולנד, מערכת רפואה משוכללת, פנסיה לכל אזרח קשיש המשחררת אותו מדאגות בגיל הזקנה.
- ב. הבעיה העולה להיווצר היא הזדקנות האוכלוסייה ("אירופה המאפירה") מחסור חמור באוכלוסייה יצרנית במקומות בגיל העבודה, דבר שעלול לפגוע בכל ענפי הכלכלה, ולפגוע בתמ"ג משום שענפי התעשייה והשירותים ייקלעו למחסור בעובדים.
- צמצום היקף השירותים לאזרח, כולל פגיעה בטיפול הרפואי משום מחסורי ברופאים. גדל הצורך בייבוא מהגרים בכל תחומי העבודה.
- ג. ההגירה החיצונית להולנד עשויה להיות תחליף למחסור בכוח אדם מקומי. המהגרים יוכלו לטפל בקשישים, במיוחד בתחום הסיעוד, ויוכלו לעסוק בחקלאות ובכך לסייע בתחום זה במיוחד בגידול ובשיווק הפרחים. יש לציין שחברותה של הולנד בשוק האירופאי המשותף עשויה להביא לסיוע רב מצד המדינות החברות בו בכל תחומי כוח האדם.